

Broedvogelinventarisatie in de A.W.-Duinen

Door F. J. Koning

Reeds enige jaren liepen H. Vader, H. Niesen en ondergetekende met plannen om het aantal vogelsoorten vast te stellen, dat in dit mooie gebied broedt. En, zo mogelijk, ook het aantal broedparen van ieder soort. De enorme uitgestrektheid van dit gebied maakte dit echter onmogelijk voor drie man.

In 1962 kwam het toch zo ver. Met hulp van de heren R. Kok, P. van Spanje, O. Thomas en P. Veldt werd het terrein zeer regelmatig bezocht. Ieder had een eigen gebied waarin hij alle vogels die hij waarnam op een kaart moest aantekenen. Zo mogelijk vermelden of het een zingend ♂ betrof, een nest of jongen.

Van de kleine zangvogels waren de aantallen zeer moeilijk te schatten. De territoria bevinden zich soms zeer dicht bij elkaar en zijn door de onoverzichtelijkheid van het terrein niet gemakkelijk in kaart te brengen. De schattingen zijn dan ook beslist aan de lage kant.

In 1963 werden door enkelen van ons nog enige soorten opnieuw bekeken. Dit om een mogelijke invloed van de strenge winter vast te stellen. Opvallend was vooral, dat de *winterkoning* vrijwel geheel verdwenen was. Andere soorten die duidelijk in aantal achteruit waren gegaan zijn: *meerkoet*, *waterhoen* en *staartmees*.

Bij de roofvogels was ook een sterke achteruitgang te zien. Deze is echter al een jaar eerder begonnen en waarschijnlijk niet een direkt gevolg van de strenge winter.

Het meest sprekende voorbeeld is wel de *torenvalk*: in 1961 broedden er 28 paar, in 1962 nog 10 en in 1963 nog slechts één paar. De *boomvalk*, die tot 1963 in 1 of 2 paar aanwezig was, ontbrak geheel. Ook de *ransuil* nam sterk in aantal af.

In het totaal werden in dit gebied van ± 3500 ha in het jaar 1962 76 vogelsoorten broedend vastgesteld.

Opvallend is, dat het gehele jaar in een gedeelte van het duin *Turkse tortels* worden waargenomen. Nesten van deze soort hebben wij nog niet gevonden, maar wij zijn er vrijwel zeker van dat deze vogels hier komen broeden, of zich misschien reeds gevestigd hebben.

Voorts is er nog een aantal soorten, dat niet ieder jaar in deze duinen broedt. Na 1960 werden de volgende soorten nog vastgesteld: *kluut*, *bruine kiekendief*, *velduil*, *boomklever*, *boerenwaluw*, *goudhaantje*, *kleine bonte specht*, *grauwe vliegenvanger* en *putter*. Zo hebben dus de laatste drie jaren 85 vogelsoorten in dit duingebied gebroed. Hieruit blijkt dus wel, dat de Amsterdamse Waterleidingduinen ornithologisch gezien tot de belangrijkste broedgebieden van Nederland behoren.

Voor alle eendesoorten, *meerkoet*, *waterhoen*, *kievit*, *grutto* en *tureluur* zien wij de toekomst gunstig in. Indien de nieuwe infiltratiegebieden rustig blijven, kunnen wij nog aanzienlijke stijgingen in de aantallen van deze soorten verwachten. Tevens achten wij de vestiging van de *bruine kiekendief* niet uitgesloten. Ook de *kleine plevier* is geheel afhankelijk van de rust in het terrein. Deze soort broedt hier voornamelijk op de wegen in het infiltratiegebied. Deze wegen worden zeer weinig bereden of belopen.

Minder rooskleurig zien wij de toekomst van de oeverwaluw in (het verdwijnen van gunstige afgravingen).

Door het kappen van bossen en de snelle achteruitgang van de grove den (*Pinus sylvestris*) in het duin zijn voor enkele andere soorten de vooruitzichten ook niet zo gunstig. Ook de aanwezige oude grove dennen zien er slecht uit en worden ieder jaar kaler. Mogelijk zijn ziektes en het stijgende waterpeil hier de oorzaken van. De bomen, die bijzonder goede nestgelegenheden voor vogels bieden, zijn helaas niet op korte termijn te vervangen, zodat *torenvalk*, *boomvalk* en *ransuil* een zeer moeilijke tijd tegemoet zullen gaan.

Over enkele jaren hopen wij een zeer uitgebreid verslag over alle vogelsoorten in dit gebied te publiceren. Tot op heden werden meer dan 200 soorten in dit unieke duingebied waargenomen.

<i>dodaars</i>	2	<i>boompieper</i>	40
<i>wilde eend</i>	60	<i>witte kwikstaart</i>	1
<i>wintertaling</i>	20	<i>grauwe klauwier</i>	2
<i>zomertaling</i>	1	<i>winterkoning</i>	60
<i>slobeend</i>	70	<i>roodborst</i>	50
<i>kuijeend</i>	35	<i>heggemus</i>	80
<i>bergeend</i>	8	<i>grote lijster</i>	15
<i>tafeleend</i>	3	<i>zanglijster</i>	40
<i>boomvalk</i>	2	<i>merel</i>	65
<i>torenvalk</i>	10	<i>tapuit</i>	3
<i>patrijs</i>	?	<i>roodborsttapuit</i>	4
<i>fazant</i>	?	<i>paapje</i>	55
<i>waterhoen</i>	30	<i>gekraagde roodstaart</i>	90
<i>meerkoe</i>	35	<i>nachtegaal</i>	60
<i>scholekster</i>	35	<i>sprinkhaanrietzanger</i>	20
<i>kievit</i>	105	<i>zwarkop</i>	13
<i>kleine plevier</i>	15	<i>tuinfluiter</i>	4
<i>houtsnip</i>	11	<i>grasmus</i>	200—250
<i>wulp</i>	75	<i>braamsluiper</i>	4
<i>grutto</i>	18	<i>fitis</i>	500—700
<i>tureluur</i>	5	<i>tijftjaf</i>	9
<i>zilvermeeuw</i>	25	<i>koolmees</i>	50
<i>stormmeeuw</i>	10	<i>pimpelmees</i>	25
<i>kokmeeuw</i>	65	<i>glanskopmees</i>	5
<i>visdiefje</i>	8	<i>staartmees</i>	20
<i>holenduif</i>	3	<i>boomkruiper</i>	3
<i>houtduif</i>	60	<i>zwarte kraai</i>	5
<i>tortelduif</i>	40	<i>kauw</i>	3
<i>koekoek</i>	5	<i>ekster</i>	35
<i>steenuil</i>	6	<i>vlaamse gaai</i>	25—30
<i>bosuil</i>	1	<i>spreuw</i>	25—30
<i>ransuil</i>	8	<i>groenling</i>	1
<i>nachtzwaluw</i>	4	<i>vink</i>	55
<i>grote bonte specht</i>	8	<i>kneu</i>	20
<i>groene specht</i>	9	<i>wielewaal</i>	13
<i>boomleeuwerik</i>	8	<i>geelgors</i>	1
<i>veldleeuwerik</i>	80	<i>rietgors</i>	1
<i>huiszwaluw</i>	5		
<i>oeverzwaluw</i>	55	Totaal 76 soorten.	

• Het adres van de schrijver luidt: F. J. Koning, Herenweg 43, Heemstede.